

MAKÓ I. 29.

Dr. Surányi-Unger Tivadar előadása Makón. Tegnap este a makói városháza közgyűlési termében vitéz dr. Surányi-Unger Tivadar egyetemi tanár tartott nagyszerű előadást „A tőkeképződés Magyarországon” címmel. Előadásában kifejtette, hogy a Nagy Lajos és Mátyás korában a nyugati államoknál nagyobb és fejlettebb gazdasági élettel bíró Magyarország történelmi okokból maradt vissza a természetes tőkegyarapodásban. A török áradat feltartóztatása volt az a történelmi feladat, amelyre Magyarország vállalkozott s az állandó háborúk, amelyek 1867-ig lehetlenné tették a tőkeképződést nálunk, okozták katasztrofális hátramaradásunkat e téren. A kiegyezés után rohamosan megindult tőkeképződés idegen tőke és idegen pénzemberek munkája volt, ami párosult azzal az egészségtelen fejleménnyel, hogy a bankok az ipari és kereskedelmi élet nagyrészét is irányítólag magukhoz ragadták. A világháború és azt követő idők újabb visszaesést jelentettek s a legutóbbi évek gazdasági fellendülése is tőkebőség nélküli, tehát egészségtelen jelenség. Az egészséges tőkefejlődés alapja a többtermelés és a takarékoság lehet, amire az orosz és a német példák adhatnak bizonyosságot. A magyar tőkegyűjtés lehetőségéhez a hitelbiztonság, a külső és belső adósságok rendezése, a bankok racionalizálása s az adósvédelem helyett a hitelezővédelemre való áttérés szükséges.

Dinnyés Ferenc kiállítása Makón. Dinnyés Ferenc szegedi festőművész Makón a Kaszinó nagyszobájában január 30-tól február 6-ig gyűjteményes kiállítást rendez, amely a szegedi művész első makói bemutakozása lesz s amelynek keretében a művész leánya, Dinnyés Éva is bemutatkozik szobrászi és kisléptekes munkáival. Az érdeklődéssel várja kiállítást vasárnap délelőtt 10 órakor Ring Béla alispán nyitja meg.

Új városi mezőrendőr. Az üresedésben levő mezőrendőri állását ma töltötte be Nikeszky Jenő polgármester. Az állásra 18-an pályáztak, akiket ma a polgármesteri hivatalba rendelt fel a polgármester s a pályázóktól íráspróbát téve s egyéb pályázati kellékeiket is alaposan felülvizsgálva a legalkalmasabbnak talált pályázóként Szénási Sándor 40 éves, tűzharcos, családos, Tanácsa 1020, szám alatti gazdálkodót nevezte ki mezőrendőrnek. A várognál üresedésben van két kisbírói állás is, amelyre vasárnap írja ki a polgármester a pályázatot február 15-ig terjedő határidővel.

Meglopták a bérkocsist. Szabó Mihály Hosszú utcán bérkocsist tegnap este a Szegedi-uccai Bakó-féle kovácsműhely előtt állott meg kocsijával. Amíg bennjárt a műhelyben a kocsirol ismeretlen tettes elvitte bélék bundáját, amelynek zsebében volt pénztárcája is 12 pengő aprópénzzel.

Gyenge vásár. A makói januári vásár, amely mindenkor a leggyengébb makói vásár szokott lenni, az idén se ígér vározást. A mai napon lezajlott állatvásárra 1300 sertést, 300 szarvasmarhát és 400 lovat hajtottak fel. A forgalom közepes volt, az árak valamit gyengültek. A vásárlási malac párja 30-40 pengő, borjas tehén 450-700 pengő, 8 hónapos üsző 200 pengő között mozgott. A hizott marha kilójáért 65-68 fillért fizettek. A legjobb árakat lovakért fizették. A kirakodó vásár, amely szombaton lesz az eddigiekénél is gyengébbnek mutatkozik.

Műsoros táncestély. Az úvárosi római katolikus legényegylet vasárnap este 8 órai kezdettel a Katolikus Körben műsoros táncestélyt rendez, amelyen a legényegylet műkedvelői három egyfelvonásos mutatnak be.

Szombaton kezdődik a gör. kath. templomban a népmisze. A makói gör. kath. templomban szombaton délután 6 órakor veszi kezdetét a misze.

Gazdaltják bálja. A makói gazdaltják a Makói Gazdasági Egyesület égisze alatt szombaton este tartják a Gazdasági Egyesület összes helyiségeiben zártkörű báljukat, amely a makói bál szezon legnagyobb gazdamulatsága lesz.

Öz. Illy Istvánné és családja fájdalommal szívvel tudatják, hogy a legjobb férj és édesapa,

Illy István

folgyó hó 28-án váratlanul elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 4 órakor lesz a közközház halottas házából.

Rácznak van szíve!

olcsó áron szép és jó cipőt adni.

20 Pengőtől már vehet elsőrendű anyagból, a legelegánsabb formákban férfi cipőt. CÉGEM SLAGERE a lack cipőt poilló **SMOKING CIPŐ**, nem repedezik, mint a lack, tartós, elegáns és tükörfénye van, kizárólag nálam kapható készen

Nézzé meg világvárosi kirakataimat.

Rácz Cipőszalon

Kölcsei uca 7.

SZINDBÁD A HAJÓS

(KRUDY GYULA ÉLETÉNEK
ES MŰVÉSZETÉNEK
REGÉNYE)

IRTA
PERKÁTAI LÁSZLÓ.

15

Ennek éppen ellenkezője történt a Templárius-ban. Itt tökéletesen sikerült a Krúdy-képmás megteremtése s ily módon Krúdy legnagyobb értékének, az álomszerűségnek érzékeltetése. Nem a pesti regények lidércnyomások álomszerűsége ez, hanem az a fajta, amellyel a Mikszáth-korszakban találkoztunk a zsoldos-katonákról szóló novellákban. Az alak is: Roger, a templárius, a zsoldoskatonák tökéletesedett mása. Ezek a figurák úgy látszik Krúdy egy vágyálmát testesítik meg: a hatalmas középkori férfit.

A történet a tatárjárás idejében játszódik. Roger, a titokzatos templárius lovag egy apácáfőnöknő, Egézia megmentésére vállalkozik s a Bakonyon keresztül Spalatóba kíséri.

Az utazás körül feltáruznak a tatárjárás borzalmait; azok, amelyekről az ismert sirtóénekekből tudunk, — de olyar életszerűséggel és mégis olyan különös, imbolgó álomszerűséggel, amely csak az intuitív emlékezés sajátja. Erre a jelenségre mondtuk dolgozatunk elején, hogy Krúdy emlékezik a magyar mult eseményeire. Felejthetetlen, tiszta, egy felesleges szó nélkül való képek vonulnak előttünk: a templáriusok különös ceremóniái, titokzatos tárgyalásai, amelyek világhatalmi törekvéseikre világítanak rá: egyes, villanásként megjelenő tatárfigurák, a lovagba reménytelenül szerelmes Egézia és a lovag pompás párbeszédei, Roger alvászai s az egészet, törés nélkül átfogó titokzatos középkori levegő. Mindezek Krúdynak ezt a miniatűrjét irodalmunk egyik gyönyvévé avatják.

Már jóval kevésbé sikerültek a Templárius-sal egy évben elkezdett Király-regények: Mohács (először Árnyékkirály címen jelent meg a Pesti Napló-ban), Festett király és Az első Habsburg.

Cselekményünk a mohácsi vész idején játszódik. A főhősök: Mária királyné, II. Lajos, Szapolyai János, Báthory István nádor és a harmadik rész háttérében Ferdinánd. A Mohács-ban az előzményekkel ismerkedünk meg: Mária innsbrucki éveit, Magyarországra jövele, az itteni szomorú élet, Lajos gyengesége, Szapolyai fenyegető alakjának feltűnése, — Mohács. A Festett Király-ban: az özvegy Mária pozsonyi élete, pénzavarai, kiszolgáltatottsága, Szapolyai királlyá kiáltatása. Az első Habsburg-ban: Mária pozsonyi életének további rajza, céltudatos munkálkodása Ferdinánd királlyá koronáztatása érdekében, harca Szapolyaival, férje gyilkosságával, aki többször megkéri kezét, végül szívbajjal Bécsbe vonulása.

Ez a TRILOGIA Krúdy első és utolsó nagyobb szabású koncepciója. Igen alapos, sok

irányú forrástanulmányt végzett hozzá. Ez azonban — éppen úgy, mint a Rózsa Sándor-ban — nem vált a mű előnyére, mert a sok adat megkötötte kezét. Jólértesültsége pl. ilyen tudakos részletekben mutatkozik meg (Mária önmismertése):

Az én atyám Habsburgi Szép Fülöp, aki fia volt I. Miksának, a leghatalmasabb császárnak, leszármazója gazdag Albertnek, a habsburgi tartományi grófnak, aki a Habsburg-családnak megalapítója volt. Ezért az én nevem Osztrák Mária, nem Brüggei...” stb.

Krúdy elgondolása nagyvonalú, de jellemi sztatikusak s emiatt mindhárom regény egyhelyben topog. Legsikerültebbek azok a részletek, amelyekben lírai módon van érdekelve, vagyis ahol fellép a Krúdy-képmás. Mindhárom legényben van egy-egy ilyen s legfőbb jellemvonásuk, hogy mindegyik az erőlyes, de végtelenül nőies Mária királynő búvkörébe kerül s szerelmes belé. A Mohács-ban a Brandenburgi, Ferdinánd követe; a Festett király-ban Crudy, — itt a névvel (ön-maga helyett fiktív őst szerepelteti) ki is mondja a lírai célt — a kalvinista püspök, aki Máriát Fehérvárra vezeti az exhumált Lajos király holttestéhez és megverekezik a Habsburgok nagy ellenségével, Szapolyaival. Halálosan megsebesülve szerelmet vall a királynőnek, amelyből a szerelmivalomából a királynőről álmódózó író tiszta lírája csendül ki. Végül Az első Habsburg-ban Báthory István, a nádor, akit zsörtölődő, borszagú magyar úrnak jellemmez. Mária iránti szerelmét olyan lehelletszerű finomsággal jelzi, hogy szinte észrevétlenül lopja az olvasó tudatába.

(Folyt. köv.)

I. o. száraz román bükk fuskózott

200 kg-on felüli vételnél

hasábfa telepről mm-kén	P 4.20
hasábfa házhoz szállítva	P 4.30
tuskózott, telepről	P 4.40
tuskózott, házhoz szállítva	P 4.50
apritott, telepről	P 4.50
apritott házhoz szállítva	P 4.60

Rósa fatelep,

Mars tér 11.
Telefon 12-76.

SZINHÁZ- JEGYEK

minden előadásra
a
Délmagyarország
jevyirodában